

Staphorster bod:

Samenwerken als één overheid aan de nationale veiligheid

Eind december 2024 is het Staphorster bod voor grootschalige munitieopslag met steun van de provincie Overijssel aangeboden aan staatssecretaris Gijs Tuinman van Defensie. In de zoektocht van Defensie naar geschikte locaties voor het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) is Staphorst de enige gemeente in Nederland die een stap naar voren heeft gezet. Het Staphorster bod is bij kabinetsbesluit opgenomen in het ontwerp-NPRD. Er is draagvlak vanuit de samenleving én brede politieke steun in de Tweede Kamer. In december 2025 neemt de ministerraad naar verwachting een besluit over het definitieve NPRD.

In de vervolgfase (na het definitieve besluit over het NPRD) kan het Staphorster bod een belangrijk voorbeeldproject zijn onder de noemer: 'samenwerken als één overheid aan de veiligheid van Nederland'. Afspraken in het NPRD - over uitgangspunten om het Staphorster bod te realiseren via een programmatische aanpak in een gebiedsproces met Defensie als coördinator - zijn hiervoor de basis.

Gemeente en provincie vragen het Rijk om oplossingen voor de financiering van het gehele Staphorster bod te onderzoeken.

Leeswijzer

In dit document leest u onder andere wat het Staphorster bod concreet inhoudt, de urgentie ervan en over de maatschappelijke en politiek-bestuurlijke steun en draagvlak voor realisatie van het hele Staphorster bod.

Wat is het **STAPHORSTER BOD**?

Het Staphorster bod is een integraal bod met randvoorwaarden om de bestaande munitieopslag in Staphorst uit te breiden naar een grootschalige munitieopslag van 70 hectare en die uitbreiding veilig en zorgvuldig in te passen.

Randvoorwaarden

De vier **randvoorwaarden** in het Staphorster bod:

Een goede **INPASSING** van het grootschalige munitiedepot door:

1. rekening te houden met de belangen van inwoners.
2. rekening te houden met de natuur- en recreatiewaarden.

Een **VEILIGE** en directe verkeersverbinding door:

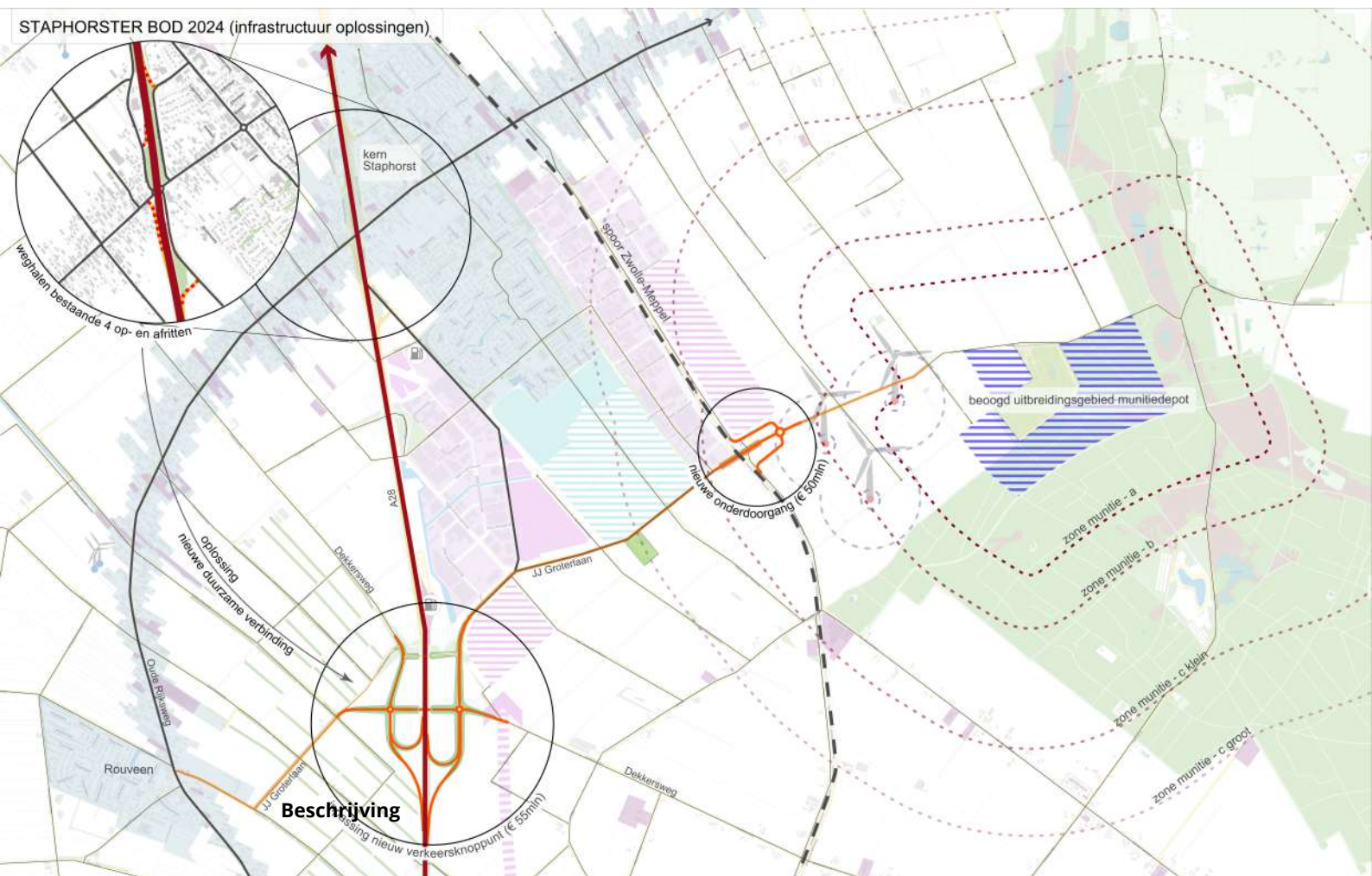
3. een veilige, robuuste en rechtstreekse aansluiting op de snelweg A28.
4. een vlotte, veilige, ongelijkvloerse spoorwegovergang bij de J.J. Gorterlaan.

Jan ten Kate, burgemeester gemeente Staphorst:

"Staphorst is innovatief en ondernemend. Hier zeggen we wat we doen en doen we wat we zeggen. We zijn dan ook duidelijk in het Staphorster bod over onze randvoorwaarden, meer wordt het niet. We willen samenwerken met Den Haag, de provincie én onze samenleving, in het belang van de lokale en nationale veiligheid."

Concretisering van het Staphorster bod

Maatregel		Ruimtebeslag	Kosten (prijspeil 2025)
Verplaatsen op- en afritten A28	1. Opheffen en verwijderen huidige op- en afritten bij Staphorst	Opheffen: 6000 m2	Ad 1 en 2 € 52 miljoen exclusief BTW
	2. Realisatie nieuwe aansluiting (half klaverblad) ter hoogte van J.J. Gortelaar. De op- en afritten worden hierdoor circa 3 kilometer verplaatst. Het huidige viaduct blijft behouden voor langzaam- en landbouwverkeer	Nieuwe op- en afritten: +35 hectare	
	3. Aanpassingen aan het onderliggend wegennet onder coördinatie van provincie/ gemeente		
Onderdoorgang J.J. Gortelaar	1. Opheffen huidige spoorwegovergang bij de J.J. Gortelaar		€ 40-50 miljoen exclusief BTW
	2. Aanbrengen onderdoorgang bij de spoorwegovergang J.J. Gortelaar		
Realisatie munitieopslag	1. Realisatie grootschalige munitieopslag ter hoogte van J.J. Gortelaar	Munitieopslag 70 hectare	€ PM

De **URGENTIE** van het Staphorster bod

Vanwege de veranderde veiligheidssituatie in de wereld is ruimte voor Defensie urgent. Nederland is dichterbij een oorlog dan het in lange tijd is geweest. Nederland moet voorbereid zijn op deze dreigingen. Hoe sneller hoe beter.

Overijssel en Staphorst bieden letterlijk ruimte voor Defensie in de vorm van het Staphorster bod voor grootschalige munitieopslag. Een van de noodzakelijke ruimtebehoeften binnen het NPRD is een grootschalige munitieopslag.

In de locatie-eisen van Defensie voor een grootschalige munitieopslag staan onder meer 'goede ontsluiting naar het hoofdwegensysteem / transportcorridor' en 'transport zo min mogelijk door bebouwde omgeving (steden, dorpskernen)' benoemd. Om aan de locatie-eisen van Defensie, het Staphorster bod en de motie Van Dijk c.s. (zie pagina 6) te kunnen voldoen, is het nodig dat de op- en afritten op de A28 verplaatst worden en dat de spoorwegovergang bij de J.J. Gorterlaan ongelijkvloers wordt. De rotonde (in de volksmond stovonde) onder het viaduct op de A28 moet al het huidige vervoer van de huidige op- en afritten verwerken.

Gijs Tuinman, staatssecretaris van Defensie:

"Ik heb daar zelf op de rotonde gestaan, Ik kan me niet voorstellen dat er een munitiecomplex komt dat vier keer zo groot wordt als nu en dat die vrachtwagens goed over die rotonde kunnen rijden. Dat moeten we oplossen." Bron: Meppeler Courant.

Steun en **DRAAGVLAK** voor het Staphorster bod

Het Staphorster bod heeft veel maatschappelijke en politiek-bestuurlijke steun en draagvlak. Hiermee is het Staphorster bod een kans voor een veiliger Nederland die verzilverd moet worden.

Maatschappelijk

Gemeente Staphorst heeft samen met Defensie veel zorg en aandacht gestoken in gesprekken met omwonenden, inwoners en ondernemers. Een meerderheid van de samenleving staat achter het Staphorster bod voor grootschalige munitieopslag. Dit draagvlak is een groot goed. Andere gemeenten zijn dankbaar dat Staphorst de stap naar voren heeft gezet. Dat helpt zowel Defensie in de voortgang van hun plannen als de andere gemeenten waar de weerstand erg groot was onder de bevolking.

Echter: de kracht van het Staphorster bod zit in het geheel van de **vier randvoorwaarden**. Hierin zijn de verschillende belangen van inwoners en ondernemers geborgd. Dit draagvlak gaat verloren, wanneer niet alle randvoorwaarden (tegelijk) gerealiseerd worden. Inwoners moeten op politiek en bestuur kunnen vertrouwen dat met hun belangen rekening wordt gehouden.

Het lokale draagvlak hangt daarom nauw samen met het versnellen van de nationale veiligheid. Want als er ergens ruimte voor Defensie is, dan is dat wel in Staphorst. Defensie kan in Staphorst snel met het gebiedsproces starten.

Om draagvlak en medewerking te behouden, is het nodig dat:

1. het gebiedsproces wordt opgepakt met alle randvoorwaarden in het Staphorster bod;
2. er een interdepartementale en (een oplossing voor) financiële borging komt voor de realisatie van het Staphorster bod, parallel aan de start van het gebiedsproces.

Politiek-bestuurlijk

In mei 2025 werd bekend dat Staphorst in het ontwerp-NPRD is aangewezen als voorkeurslocatie voor grootschalige munitieopslag. Het Staphorster bod heeft meegewogen in het kabinetsbesluit. Over de randvoorwaarden voor een vlot en veilig transport is in het ontwerp-NPRD het volgende opgenomen: "...een veilige, robuuste en rechtstreekse aansluiting op het hoofdwegennet (A28) en een veilige spoorwegovergang zijn nodig voor de omgeving, voor het verbeteren van de omgevingsveiligheid en voor de beleving daarvan. Hierdoor kunnen de kernen van gemeente Staphorst in de toekomst meer dan nu worden ontzien van militair munitietransport en overige zwaar transport."

Erwin Hoogland, gedeputeerde Overijssel:

"Staphorst heeft de afgelopen periode haar verantwoordelijkheid genomen als het gaat om de veiligheid van ons allemaal, door plaats te willen bieden aan een grote munitieopslag. De komst daarvan heeft grote impact, daarom moet het Rijk zich inzetten voor de veiligheid, zo min mogelijk overlast en goede infrastructuur. In het Staphorster bod staat onder meer dat daar een rechtstreekse aansluiting op de snelweg A28 en een ongelijkvloerse spoorwegovergang voor nodig zijn. Een bod dat we als provincie al ondersteunden, en waar nu ook in de Kamer ruime steun voor blijkt te zijn." Bron: LinkedIn

Steun en **DRAAGVLAK** voor het Staphorster bod

Het belang van het Staphorster bod werd in de commissievergadering op 8 september 2025 benadrukt door het indienen van verschillende moties. Deze zijn op 22 september in stemming gebracht. Op 23 september 2025 is in de Tweede Kamer de motie van het lid Diederik van Dijk c.s. (36592-47) over interdepartementale en financiële borging van de realisatie van het Staphorster bod met ruime meerderheid (139 stemmen) aangenomen.

Deze motie:

1. verzoekt de regering om de genoemde proactieve en integrale samenwerking tussen de betrokken overheden te benutten als voorbeeldproject binnen het NPRD;
2. verzoekt de regering om bij het komende Bestuurlijke Overleg Leefomgeving afspraken te maken met het oog op het zo snel mogelijk oppakken van het desbetreffende gebiedsproces, waarbij alle randvoorwaarden uit het 'Staphorster bod' meegenomen worden en het een gebiedsopgave wordt onder verantwoordelijkheid van Defensie;
3. verzoekt de regering om parallel aan de start van het gebiedsproces te zorgen voor interdepartementale en financiële borging van de realisatie van het 'Staphorster bod', inclusief de verplaatsing van de op- en afritten op de A28 en de realisatie van de ondertunnelde spoorwegovergang.

Ook voor andere moties met betrekking tot Staphorst en andere gemeenten die met uitbreiding van Defensie te maken krijgen, was brede steun vanuit de Tweede Kamer.

1. Motie van het lid Nordkamp c.s. over in het vervolgproces van het NPRD nadrukkelijk oog hebben voor de leefbaarheid van omwonenden (36592-27).
2. Motie van de leden Nordkamp en Heite over bij de uitwerking van het NPRD de gevolgen voor Natuurnetwerk Nederland expliciet meenemen (36592-28).
3. Motie van de leden Ellian en Veltman over infrastructurele aanpassingen als gevolg van het NPRD als prioritair beschouwen (36592-30).
4. Motie van het lid Ellian over het NPRD op de kortst mogelijke termijn uitvoeren (36592-31).
5. Motie van het lid Heite c.s. over betrokkenen bij het NPRD zo spoedig mogelijk duidelijkheid geven en ruimhartig compenseren (36592-38).
6. Gewijzigde motie van de leden Heite en Ceder over zo veel mogelijk rekening houden met de door de gemeenten gestelde voorwaarden bij de verdere uitwerking van het NPRD (t.v.v. 36592-39) (36592-48).
7. Gewijzigde motie van de leden Wijen-Nass en Diederik van Dijk over inventariseren hoe investeringen in infrastructuur kunnen worden toegerekend aan de aanvullende 1,5% voor nationale weerbaarheid binnen de NAVO-systematiek (t.v.v. 36592-41) (36592-49).

Diederik van Dijk, Tweede Kamerlid die de motie initieerde: *"Prachtig! Het altijd constructieve Staphorst is bereid tot vestiging van een groot munitiedepot, maar wil daarvoor wel broodnodige infrastructurele aanpassingen. Kamer steunt motie die dit vastlegt."* Bron: X

Samenwerken als één overheid als logische **SUCCESFACTOR** voor een veiliger Nederland

Al ruim een jaar zijn Defensie, provincie en gemeente constructief met elkaar in gesprek over een snelle start van een integraal gebiedsproces vanuit het gehele Staphorster bod. Met het oog op het kabinetsbesluit over het NPRD is het tijd om afspraken te maken over uitvoering en financiering van **het hele** Staphorster bod. Om het Staphorster bod uit te voeren, is interdepartementale inzet nodig, van onder andere het ministerie van I&W en Financiën.

Annemarie Heite, Kamerlid (tot november 2025): *"Het is van groot belang dat Defensie gelijkwaardig samenwerkt en zoveel mogelijk rekening houdt met de zeer ingrijpende gevolgen voor de betrokken gemeenten en haar inwoners.*
Bron: LinkedIn

Elke regio telt

Samenwerken als één overheid sluit aan bij het advies 'Elke regio telt!' van onder meer de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) in 2023, waarin een beleidsmatige koerswijziging wordt voorgesteld om alle regio's – niet alleen de economisch sterke – gelijkwaardig mee te nemen in beleid en investeringen. Het kabinet heeft gereageerd dat "dit urgente signalen zijn die niet mogen worden genegeerd en actie vragen van het hele kabinet. Het vraagt ook om een overheid die anders denkt en doet. Een overheid die dienstbaar, responsief en nabij is, bruggen bouwt, gemeenschappen steunt en de samenwerking zoekt. Deze opgave is niet gemakkelijk, maar wel urgent!"

Elke regio telt wordt ook onderstreept in de Ontwerp-Nota Ruimte die najaar 2025 ter inzage ligt: 'Rijk en regio zoeken samen naar oplossingen'. "We hebben namelijk heel Nederland nodig om de opgaven een plek te geven", aldus Marjolein Jansen, directeur-generaal Ruimtelijke Ordening (bron: Elke regio telt: column Marjolein Jansen | Ruimtelijke ordening Nederland).

Gijs Tuinman, staatssecretaris Defensie: *"Ik ben Staphorst dankbaar dat ze een stap naar voren hebben gezet en vind het belangrijk dat zij daar – met 'Elke regio Telt!' in het achterhoofd – ook voor worden gewaardeerd."* Bron: brief van staatssecretaris van Defensie Gijs Tuinman aan de Tweede Kamer (36592-46)

Met brede politiek-bestuurlijke steun én het maatschappelijk draagvlak in gemeente Staphorst voor het Staphorster bod is het logisch:

1. dat het Rijk, provincie en gemeente als één overheid samenwerken aan de realisatie van het gehele Staphorster bod;
2. dat het Rijk zoekt naar een oplossing voor de financiering van het gehele Staphorster bod

om de nationale en lokale veiligheid te versnellen.

Don Ceder en Annemarie Heite:

"Wij verzoeken de regering om vanuit Defensie, samen met de gemeenten waar de impact op de leefomgeving het grootst is, zoals Staphorst, structurele betrokkenheid te tonen over de rolverdeling, fasering en compensatie en om bij de verdere uitwerking van de plannen zoveel mogelijk gebruik te maken van regionale koppelkansen.
Bron: tweedekamer.nl/kamerstukken.

Het Staphorster bod in beeld en geluid

Scan de QR-code en bekijk de korte video waarin burgemeester Jan ten Kate vertelt wat het Staphorster bod inhoudt met passende beelden in en rondom Staphorst. Gedeputeerde Erwin Hoogland van de provincie Overijssel geeft ook een korte toelichting over de steun van de provincie.

Vragen of een werkbezoek?

Heeft u vragen of wilt u een werkbezoek brengen aan gemeente Staphorst?

Neemt u daarvoor contact op met:

Communicatieadviseur Harmieke Paters
h.paters@staphorst.nl | 06-24576795

Gemeente Staphorst

Binnenweg 26
7951 DE Staphorst

Postbus 2
7950 AA Staphorst

Telefoon: (0522) 46 74 00
E-mail: gemeente@staphorst.nl
www.staphorst.nl

November/december 2025

